

تفسیر نسیم کوثر

برگزیده تفسیر دوازده جلدی کوثر

جلد دوم

www.ketab.ir

تالیف آیه الله یعقوب جعفری

به کوشش محمد رضا جعفری نیا

سرشناسه	: جعفری، یعقوب، ۱۳۲۵
عنوان و نام پدیدآور	: تفسیر نسیم کوثر جلد ۲
مشخصات نشر	: قم نسیم کوثر
مشخصات ظاهری	: ۷۱۲ ص، وزیری
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۴۰-۶۱۸-۰-۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: برگزیده خلاصه تفسیر ۱۲ جلدی کوثر (تالیف آیت الله یعقوب جعفری) در سه جلد
شناسه افزوده	: جعفری نیا، محمد رضا، ۱۳۵۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۰۵۶۵۰۴
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیپا

انتشارات نسیم کوثر

قم - خیابان معلم - مجتمع ناشران - طبقه همکف - پلاک ۱۰

تلفن: ۳۷۷۳۴۳۷۷ - همراه: ۰۹۱۲۲۵۱۴۹۰۷

شناسنامه:

عنوان کتاب: تفسیر نسیم کوثر (برگزیده تفسیر کوثر) جلد دوم

مؤلف: یعقوب جعفری

ناشر: نسیم کوثر

چاپخانه: نسیم

تیراژ: ۲۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول / بهار ۱۴۰۲

قیمت دوره سه جلدی ۷۵۰۰۰۰ تومان (مجلد)

۶۵۰۰۰۰ تومان (شومیز)

فهرست سوره ها

آغاز جزء یازدهم قرآن	
بقیه سوره توبه ۶	۶
سوره یونس ۲۵	۲۵
سوره هود ۷۲	۷۲
آغاز جزء دوازدهم قرآن ۷۴	۷۴
سوره یوسف ۱۲۰	۱۲۰
آغاز جزء سیزدهم قرآن ۱۴۳	۱۴۳
سوره رعد ۱۶۸	۱۶۸
سوره ابراهیم ۱۹۱	۱۹۱
آغاز جزء چهاردهم قرآن ۲۱۲	۲۱۲
سوره حجر ۲۱۲	۲۱۲
سوره نحل ۲۳۲	۲۳۲
آغاز جزء پانزدهم قرآن ۲۸۱	۲۸۱
سوره اسراء ۲۸۱	۲۸۱
سوره کهف ۳۲۱	۳۲۱
آغاز جزء شانزدهم قرآن ۳۴۹	۳۴۹
سوره مریم ۳۶۰	۳۶۰
سوره طه ۳۸۳	۳۸۳
آغاز جزء هفدهم قرآن ۴۱۷	۴۱۷
سوره انبیاء ۴۱۷	۴۱۷
سوره حج ۴۵۴	۴۵۴
آغاز جزء هجدهم قرآن ۴۸۸	۴۸۸
سوره مؤمنون ۴۸۸	۴۸۸
سوره نور ۵۱۴	۵۱۴
سوره فرقان ۵۴۸	۵۴۸
آغاز جزء نوزدهم قرآن ۵۷۵	۵۷۵
سوره شعراء ۵۷۵	۵۷۵
سوره نمل ۶۰۹	۶۰۹
آغاز جزء بیستم قرآن ۶۲۵	۶۲۵
سوره قصص ۶۳۸	۶۳۸
سوره عنکبوت ۶۷۶	۶۷۶

آغاز جزء یازدهم قرآن

بقیه سوره توبه

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَاءُ رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ {٩٣} يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا لَنْ تُؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَّأَنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ {٩٤} سَيَخْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِشُعْرَصُومًا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رَجِسٌ وَمَآ وَاهُمْ جَهَنَّمَ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ {٩٥} يَخْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَى عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ {٩٦} الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ {٩٧} وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُّ بِكُمْ الدَّوَائِرَ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السِّنَةِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ {٩٨}

ایراد فقط بر کسانی است که از تو اجازه می‌خواهند در حالی که آنان توانگرند، آنها به این راضی شدند که با خانه‌نشینان باشند و خدا بر دل‌هایشان مهر زده به همین جهت هیچ نمی‌دانند (٩٣) وقتی به سوی آنان برگشتید نزد شما عذر می‌آورند. بگو: عذر نیاورید که شما را باور نمی‌کنیم، همانا خداوند از اخبار شما ما را آگاه کرده و به زودی خدا و پیامبرش عمل شما را خواهند دید آنگاه به سوی دانای پنهان و لشکار بازگردانیده می‌شوید و آنچه را که انجام داده‌اید به شما خبر خواهد داد (٩٤) چون به سوی آنان برگشتید برای شما به خدا سوگند خواهند خورد تا از آنها درگذرید. پس، از آنان روی برگردانید که آنان پلیدند و به سزای کاری که کرده‌اند جایشان جهنم است (٩٥) برای شما سوگند می‌خورند تا شما را راضی کنند، پس اگر شما از آنان راضی شوید، خدا از این گروه فاسق راضی نخواهد شد (٩٦) عرب‌های بادیه‌نشین از لحاظ کفر و نفاق، سخت‌ترند و سزاوارتر به این هستند که حدود آنچه که خدا بر پیامبرش نازل کرده ندانند و خدا دانای فرزانه است (٩٧) و از عرب‌های بادیه‌نشین کسانی هستند که آنچه را که اتفاق می‌کند نوعی خسارت می‌شمارند و درباره شما انتظار حادثه‌های ناگوار را دارند، حادثه بد برخوردشان باد و خدا شنوای داناست (٩٨)

تفسیر و توضیح

تخلف‌کنندگان از جهاد

در آیات پیش، کسانی را که به‌راستی از شرکت در جهاد معذور بودند، برشمرد و فرمود: ایرادی بر نیکوکاران نیست و از آنها «نفی سبیل» کرد و اینک در آیه (٩٣) اظهار می‌دارد که اگر ایرادی هست بر کسانی است که توانگرند و امکانات لازم را برای شرکت در جهاد دارند، ولی از رفتن به جهاد سرباز

می‌زنند. می‌فرماید: ایراد بر کسانی است که از تو اجازه می‌خواهند که در جهاد شرکت نکنند؛ در حالی آنان توانگر هستند. در واقع بر دل این‌ها مهر زده شده و حقایق را درک نمی‌کنند. زیرا اگر می‌دانستند که جهاد، هم باعث حفظ موجودیت و شرافت آنها و هم دارای پاداش‌های بزرگ اخروی است، حتماً در جهاد شرکت می‌کردند. اینکه شرکت نمی‌کنند از نادانی آنهاست و بر دلشان مهر زده شده است.

آگاهی پیامبر از اسرار منافقان

منافقان که به هر حال در جنگ تبوک شرکت نکردند، همواره پیش پیامبر عذر و بهانه می‌آوردند. در آیه (۹۴) با ردّ بهانه‌جویی‌های آنان، اظهار می‌دارد که وقتی شما مسلمانان از جنگ برگشتید آنان پیش شما عذرهای می‌آورند؛ بگو: عذر نیاورید که عذرهای شما را باور نداریم، چون خداوند از اخبار شما ما را آگاه کرده است. اشاره به اینکه خداوند به وسیله آیات قرآنی و از طریق وحی، از توطئه‌ها و اسرار منافقان پرده برداشته و پیامبر خود را در جریان کارها و اقدامات آنها قرار داده است و پیامبر به خوبی می‌داند که این بهانه‌ها فقط برای رد گم کردن است. در ادامه می‌فرماید: خدا و رسول به زودی کارکرد شما را خواهند دید. اشاره به اینکه کارنامه اعمال شما تاکنون ناپسند بوده و اینک فرصت دارید که خود را اصلاح کنید و به سوی خدا بازگردید. جنگ‌های دیگری در پیش است آینده نشان خواهد داد که شما اصلاح می‌شوید و یا در گمراهی خود باقی می‌مانید و در هر صورت شما به سوی خداوند دانای نهان و آشکار برگردانیده می‌شوید و او از کارهایتان به شما خبر می‌دهد.

در آیه (۹۵) به مسلمانان تذکر می‌دهد که وقتی شما به مدینه نزد منافقان برگشتید آنها پیش شما برای توجیه اعمال خود به خدا سوگند خواهند خورد تا شما از سرزنش آنان چشم‌پوشی کنید، ولی شما از آنان روی گردان شوید. یعنی به عنوان اعتراض به کار رشتنشان، با آنان سخن نگوئید و دلیل آن را چنین بیان می‌کند که آنان پلید هستند و کارشان نفرت‌آور است و باید از آنان دوری کرد. اضافه می‌کند که آنان به خاطر کاری که کرده‌اند جایشان جهنم است. در آیه بعد ادامه می‌دهد که آنان سوگند می‌خورند تا شما از آنان راضی باشید، اگر هم شما از آنان راضی شوید، خداوند از گروه فاسق راضی نمی‌شود. یعنی راضی شدن شما سودی به حال آنان ندارد چون خدا از آنان راضی نیست.

آیه (۹۷) توجه مؤمنان را به این مطلب جلب می‌کند که منافقان از عرب‌های بادیه نشین که در اطراف مدینه بودند، از لحاظ کفر و نفاق سرسخت‌تر از منافقان ساکن مدینه هستند و نیز آنان از نظر فهم و درک حدود الهی و احکام خدا که بر پیامبر نازل شده ناآگاه‌ترند. علت این کار چند چیز می‌تواند باشد؛ از جمله اینکه طبیعت صحرائشینان خشن است و نفوذ در آن بسیار دشوار می‌باشد و به آسانی از عقیده نیاکان خود دست برنمی‌دارند؛ دیگر اینکه آنها دور از محیط مدینه زندگی می‌کردند و سخنان پیامبر و آیات قرآنی کمتر به گوش آنها می‌رسید؛ و نیز بادیه‌نشینان نسبت به حدود شرع ناآگاه بودند.

انتظار نابودی اسلام از سوی منافقان

در آیه (۹۸) اظهار می‌دارد که بعضی از آن اعراب بادیه‌نشین آنچه را که به ظاهر انفاق می‌کنند،